

RTU studiju kurss "Arhitektūras vēsture un teorija"

01T00 Arhitektūras un dizaina institūts

Vispārējā informācija

Kods	AD0234
Nosaukums	Arhitektūras vēsture un teorija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Ilmārs Dirveiks - Doktors, Docents
Mācībspēks	Agrita Tipāne - Doktors, Docents Dace Kalvāne - Pasniedzējs Renāte Čaupale - Doktors, Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	3 daļas, 15.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa sākuma daļa aptver vispārēju ieskatu tēlotājas un lietišķās mākslas vēsturē, Senās pasaules arhitektūru, arhaiku, klasiku un helēnismu, antīkās Romas arhitektūru un pilsēt būvniecību, Bizantijas un Islama būvmākslu. Studiju kursa otrā daļa ietver tēmas par viduslaiku romāniskas un gotikas arhitektūru. Kursa ietvaros tiek sniegts ieskats par Jauno laiku arhitektūru un pilsēt būvniecību galvenajos stilu arhitektūras attīstības centros Eiropā: renesansi, baroku un klasicismu Itālijā, Francijā, Vācijā, Anglijā, Krievijā u.c. Studiju kursa tematika aptver XIX gs. un XX gs. pirmās puses arhitektūras stilus un to ģenēzi eklektismu, jūgendstilu, moderno kustību, kā arī arhitektūras meistarību profesionālās dzīves un darba gājumu. Studējošie iegūst zināšanas un izpratni par mūsdienu arhitektūras teorijām un arhitektūras domāšanas saistību ar sociāliem, politiskiem, tehnoloģiskiem un zinātniskiem notikumiem. Studiju kursa tēmas raksturo arhitektūras domāšanas skolas, aktuālo arhitektūras diskursu un globālo praksi. Studiju kurss veicina domāšanas un argumentēšanas prasmes attīstību, analizējot arhitektūras teorijas jautājumus un izmantojot profesionālo terminoloģiju.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju mērķis ir sniegt zināšanas par pasaules arhitektūras vēsturi, arhitektūras mantojumu, arhitektūras teoriju, kā arī attīstīt spēju orientēties pasaules arhitektūras vēstures attīstības procesos kontekstā ar Baltijas reģiona būvmākslas attīstību. Studiju kursa uzdevumi: - attīstīt izpratni par arhitektūras un urbānisma vēsturi un teorijām, ko veido dažādi sociālie, kultūras, ekonomiskie un politiskie spēki gan nacionālā, gan globālā mērogā; - attīstīt kritisku pieeju arhitektu darbiem; - attīstīt studentu prasmes un kompetences novērtēt dažādus teorētiskos viedokļus; - attīstīt spēju prezentēt projekta konceptuālās idejas, un analizēt saistību starp teoriju un arhitektūras koncepcijām.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Semestra laikā tiek izstrādāti patstāvīgi darbi – studenti sagatavo referātus, kurus prezentē semināra nodarbībās, kā arī sagatavo gala pārbaudījumiem - eksāmeni. Patstāvīga darba uzdevums ir attīstīt analītiskās spējas, vērtējot arhitektūras objektus ar mērķi izmantot secinājumus praktiskajā projektēšanas darbā.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Gombrich E. H. Mākslas vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997. – 688 lpp. 2. Major M. Geschichte der Architektur. Band 1. – Berlin: Hensherverlag, 1976. – 719 S. 3. Major M. Geschichte der Architektur. Band 2. – Berlin: Hensherverlag, 1979. – 668 S. 4. Koch W. Baustilkunde. Das große Standardwerk zur europäischen Baukunst von der Antike bis zur Gegenwart. – München: Orbis, 1994. – 528 S. Papildu / Additional: 1. Gypmel, J. Geschichte der Architektur von der Antike bis Heute. Potsdam: H. F. Ullmann publ., 2013. 119 S. 2. Krastiņš, J., Dambis J. Modernās kustības arhitektūra : Saknes un strāvojumi pasaulē un Latvijā = Architecture of the Modern Movement : Roots and Trends in the World and in Latvia. Rīga: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, 2021. 208 lpp. 3. Architectural Theory from Renaissance to the Present. Koln: Tashen, 2006. – 575 S. 4. Gössl, P., Leuthäuser G. Architecture in the 20th Century. – Köln, London, Madrid, Paris, Tokyo: Taschen, 2005. – Vol. 1. – S. 1–287; Vol. 2. – S. 288–608. 5. Watkin D. A History of Western Architecture. London: Lawrence King Publishing, 2002. – 704 pp. 6. Moffett M., Fazio M., Wodehouse L. A World History of Architecture. – London: Lawrence King Publishing, 2003. – 592 pp. 7. Nuttgens P. The Story of Architecture. 2nd Edition. – London: Phaidon Press Ltd., 2004. – 352 pp. 8. Frampton K. Modern Architecture. A Critical History (5th ed.). London: Thames & Hudson, 2020. 734 pp. 9. Curtis J. R. W. Modern Architecture since 1900 (3rd ed.). London: Phaidon Press, 2003. 736 pp. 10. Khan H.-U., Jodido Ph. (Ed.) International Style : Modernist Architecture from 1925 to 1965. Köln, London, Madrid, Paris, Tokyo: Taschen, 1998. 237 pp. 11. Bony, A. L'Architecture Moderne : Histoire, principaux courants, grandes figures. Paris: Larousse, 2012. 239 p. ISBN 10: 2035876419 ISBN 13: 9782035876416
Nepieciešamās priekšzināšanas	Nepieciešamas vispārējās priekšzināšanas mākslas vēsturē.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Pasaules arhitektūras vēstures pirmsākumi. Pirmatnējās kopienas iekārtas arhitektūra Seno laiku arhitektūra. Senā Ēģipte, Divupe, Irāna. Dienvidamerikas seno tautu arhitektūra Antīkās Grieķijas arhitektūra. Arhaika, Klasiskais un Helēnisms Antīkās Romas arhitektūra. Etrusku kultūra. Romas republikas un impērijas perioda arhitektūra.	60	90	0	0
Bizantijas arhitektūra. Armēnijas, Grūzijas un Krievijas arhitektūra. Indijas, Japānas un Ķīnas vēsturiskā arhitektūra "Agrīno viduslaiku un Viduslaiku arhitektūras vispārējais raksturojums un galvenie attīstības posmi Rietumeiropā " Romāniskā laika arhitektūra, tās mākslinieciskā sistēma un izplatības centri Eiropā Gotikas arhitektūra un stila centri Eiropā.	24	50	0	0
Ievads jauno laiku vēsturē. Renesanses laikmeta un arhitektūras vispārējs raksturojums. Agrīnās Renesanses izplatība Itālijā. Dižrenesanse un Itālijas arhitektūra 15. un 16. gadsimtā. Renesanse Francijā, Spānijā, Anglijā un Vācijā, Holandē un Skandināvijas valstīs. Vispārējais baroka laikmeta raksturojums. Galvenie baroka stila attīstības centri Eiropā, raksturīgākās celtnes. Baroka arhitektūras kultūrvēsturiskie priekšnosacījumi un īpatnības Francijā, galvenie attīstības periodi Baroka arhitektūras stilistisko iezīmju izplatība Vācijā un Austrijā, raksturīgie piemēri, reģionālās skolas. Baroka arhitektūras reģionālās īpatnības Anglijā, Spānijā un Portugālē, Skandināvijā un Krievijā.	32	42	0	0
Klasicisma laikmeta arhitektūras vispārējais raksturojums. Klasicisms Francijā, Anglijā, Vācijā un Krievijā Jauno laiku stilu sistēmas nobeiguma fāzes mākslinieciskā kultūra. Mūsdienu arhitektūra. 19. gadsimta arhitektūra. Eklektisms. Pilsētu plānojuma struktūru pārveidojumi Jūgendstila mākslinieciskā sistēma un formu valoda. Jūgendstils dažādās Eiropas zemēs. Čikāgas skola 20. gs. divdesmito un trīsdesmito gadu arhitektūra. Ievērojamāko 20. gs. arhitektūras meistarību daļrade	32	42	0	0
Arhitektūras teorijas pamati	8	10	0	0
Kopā:	156	234	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Prot novērtēt vēsturisku objektu arhitektoniski mākslinieciskā aspektā.	Metodes: pārbaudes darbs (referāts), eksāmens. Kritēriji: - zina nosaukt un prot praktiski novērtēt vēsturiska objekta arhitektoniski māksliniecisko potenciālu; - prot izstrādāt vēsturiska objekta atjaunošanas arhitektūras risinājuma koncepciju; - zina kultūras mantojuma aizsardzības un saglabāšanas likumdošanu; - prot noteikt prioritātes arhitekta kompetences ietvaros; - pārzina teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.
Prot izstrādāt vēsturiska objekta atjaunošanas arhitektūras risinājuma koncepciju.	Metodes: pārbaudes darbs (referāts), eksāmens. Kritēriji: - zina nosaukt un prot praktiski novērtēt vēsturiska objekta arhitektoniski māksliniecisko potenciālu; - prot izstrādāt vēsturiska objekta atjaunošanas arhitektūras risinājuma koncepciju; - zina kultūras mantojuma aizsardzības un saglabāšanas likumdošanu; - prot noteikt prioritātes arhitekta kompetences ietvaros; - pārzina teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.
Izprot un orientējas uz vēsturiskiem arhitektūras objektiem attiecinātos ierobežojumos un spēj noteikt veicamās prioritātes arhitekta kompetences ietvaros.	Metodes: pārbaudes darbs (referāts), eksāmens. Kritēriji: - zina nosaukt un prot praktiski novērtēt vēsturiska objekta arhitektoniski māksliniecisko potenciālu; - prot izstrādāt vēsturiska objekta atjaunošanas arhitektūras risinājuma koncepciju; - zina kultūras mantojuma aizsardzības un saglabāšanas likumdošanu; - prot noteikt prioritātes arhitekta kompetences ietvaros; - pārzina teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

Spēj piedalīties teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes organizēšanā.	Metodes: pārbaudes darbi (referāts), eksāmens. Kritēriji: - zina nosaukt un prot praktiski novērtēt vēsturiska objekta arhitektoniski māksliniecisko potenciālu; - prot izstrādāt vēsturiska objekta atjaunošanas arhitektūras risinājuma koncepciju; - zina kultūras mantojuma aizsardzības un saglabāšanas likumdošanu; - prot noteikt prioritātes arhitekta kompetences ietvaros; - pārzina teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.
--	--

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
I daļa - pārbaudes darbs (referāts)	20
II daļa - pārbaudes darbs (referāts), eksāmens	40
III daļa - pārbaudes darbs (referāts), eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	60.0	0.0	0.0			*
2.	6.0	24.0	0.0	0.0		*	
3.	6.0	72.0	0.0	0.0		*	